

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postánküldve:
Egy évre 10 ft. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpíacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bármintve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésben és a
szerkesztőségnél, Egyébtűt a postahiv-
talok utján.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
szöveges hirdetések, alku szerint a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.
„Nyílt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmegtételül beklüdtűt
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyiszintűn kéziratok nem adatnak
vissza.

Érték	Utóbbi évfolyam	
	pénz	áru
gy. ker. bank.	103.—	108 50
okos. föld.-int.	102.—	102 25
gok.	—	—
vasut.	—	—
mbv. zék. v.	94 50	95.—
z. társ.	—	—
vasut.	—	—
1864 ki b.	94 50	95.—
v. (ozüst)	—	—
le-épület	103.—	—
gyek.	95 50	96.—
182 50	183 50	—
40 50	41.—	—
16.—	17.—	—
40 75	41 50	—
5 56	5 57	—
9 31	9 32	—
9 31	9 32	—
57 35	57 35	—
57 30	57 35	—
96 90	97 10	—
46 60	46 65	—
46 40	46 45	—
117 30	117 40	—
117 50	—	—
361.—	—	—
164.—	—	—
368.—	—	—
116.—	—	—

A miniszteri szó.

Debreczen, okt. 19.

(—) Egy uriembert ösmertem, ki midőn olyan helyre ment, mit — leg-
alább a világ előtt — titkolni akart,
az udvaron végig menve, behunyta
a szemét, azt hívén, hogy ha ő
nem lát meg senkit, őt sem látja
meg senki. Ilyen formán van a mi
miniszterelnökünk, midőn a szeme
közé vágják, hogy a legközelebbi
választások alkalmával mennyi vesz-
tegetéseket üztek a kormánypárton,
a hivatalnokok milyen pressiót gy-
akoroltak, behunyja a szemét és szá-
folni akarván, mond valótlanúságo-
kat, melyeket senki sem behunyja,
azt gondolja, hogyha ő behunyja
a szemét a választási visszaélésekre,
hát azt senki sem láthatja meg.

Az ország színe előtt állítja a
miniszterelnök ur, hogy a hivatal-
nokok nagy része, — ha jól em-
lékszik, majdnem fele — nem irat-
kozott be, a másik fele pedig távol
artotta magát a szavazástól. Ha a
miniszterelnök urnak többi más áll-
ításai is annyi és olyan igazságos
alappal bírnak mint ez, akkor csak-
ugyan nem csuda, ha Magyaror-
szágot rossz színben tüntetik fel a
külföld előtt. Egy Magyarország
miniszterelnökének nem volna sza-
bad arról a miniszterelnöki székéről
valótlanúságot mondani, nem volna
szabad valótlanúságok állításával alá-
rendelt tisztviselőit valótlanúságok
állítására serkenteni, ennél fogva az
elérkeztelenedést terjeszteni, még
ha attól miniszteri állása függne is.

A miniszterelnök urat megvá-
lasztották képviselőnek Nagyvára-
don is, Debreczenben is, mind a
két helyről kezébe adatott a vá-

lasztási lajstrom, nem hisszük, hogy
abba már csak kuriositásból is bele-
ne tekintett volna, ezen két válas-
ztási lajstromban megláthatja, hogy
a reá adott szavazatoknak három-
negyed része hivatalnokok szava-
zatából áll, hasonlítsa össze a deb-
reczeni választó lajstromot a létező
hivatalnokok számával, és meg fog-
róla győződni, hogy onnan még az
olyan hivatalnok félék sem marad-
tak ki, kik különben nem volná-
nak törvény szerint választásra jo-
gosítvák.

A szavazástól nem hogy visz-
sza tartották volna magukat, hanem
még azok is, kik időközben bármi
ok miatt is eltávoztak Budapestről,
Bécsből, Lembergől, Miskolcziól
és más helyekről nagy költséggel
— felsőbb parancsra — minden
pardon nélkül, — mint az egykori
önkéntes szekéroldalhoz lánczolva
— visszazállítottak, hogy ezeknek
a visszazállított hivatalnokoknak
szavazataival a miniszterelnök ur
megválasztását biztosítsák.

Lehetetlen, hogy erről a mi-
niszterelnök ur mitsem tudna, mert
az ilyen eljárás nagyon sok költ-
ségbe kerül, s az a szegény csalá-
dos hivatalnok csupán azért, hogy
polgári kötelességét teljesítse, olyan
nagy költséget a maga zsebéből
nem fedezhet.

Nyilvános dolog, hogy a mi-
niszterelnök ur személyesen sem a
választási szabadelvű központi bi-
zottság pénzügyi műveleteibe nem
foly be, az is tudva van, hogy
nem az ő neve alatt folynak a le-
velezések a hivatalnokok miheztar-
tását illetőleg, nem ő adja ki a
rendeletet a vasuti tisztviselőknak,

s nem is ő csapja el a szegény hi-
vatalnokot, ha az történetesen az
üdvözítő szabadelvű párthoz nem
tartozik, de azért általános hit sze-
rint mindezekről tudomással bír,
és mert így vélekedik mindenki,
azért aztán a miniszteri szót is
emberi gyarlóságból származott,
gyarló nyilatkozatnak s az igaz-
ság elferdítésének tekinti. Még ab-
ból, hogy behunyva szemünket,
nem látunk meg senkit, nem kö-
vetkezik, hogy minket sem lát-
nak meg.

— Debreczen város harmadik
kerületében a képviselő választás
nov. 9-én lesz.

— A pótválasztások. Komárom-
megye udvari kerületében gróf Somsich
Iván léptette föl a függetlenségi párt
jelöltül.

A gyűlés, melyre gróf Somsich Iván
Budapestről programjának elmondása vé-
gett Pázmány Dénes orsz. képviselő tár-
saságában kirándul, e hó 23-án vasárnap
lesz.

A baksai kerületben a függetlenségi
párt jelöltje Thassi Imre földbírtokos, a
szilágysomlyóiban Thaly Kálmán.

— Az 1882-iki államköltségve-
tést Szapáry Gyula gróf pénzügyminiszter
csütörtökön, f. 20-án terjeszti elő a kép-
viselőházban.

— Az „iparos” (!) gróf, Ziehy
Jenő tegnap a kormánypárttal szavazott.
Nem szégyenli magát Szekesfehérvár!?

Az első csata.

A kormánypárt megvitte az első üt-
közetet, és pedig szerencsésen. Kilenczven

többséggel sikerült Tisza Kálmánnak el-
fogadtatni a felirati javaslatot.

A kormánypárt esti lapjai ujjon-
ganak az eredmény fölött. Mint mondják,
az a „90” felülmúlt minden várakozást.

Ez mutatja, milyen kevés bizodalom
van ott egy tisztességes többség bírása-
sáhc. A legfontosabb, a kormány lét és
nem lét kérdése felett határozó szavazás-
nál 90 többségnek örvendezni, csakis a
Tisza-párt képes.

Hanem hogy 90 többséget sikerült
is kiszorítaniok — leginkább az ellenzék
az oka. Csak 114 szavazott a kormány-
párti felirat ellen, holott legkisebb szá-
mitás szerint 150 ellenzéki képviselő van.

A gyűlés lefolyásáról a következő
tudósítást adhatjuk:

Először Jókai Műr szólt fel-
Hosszabb beszédeben különösen a függet-
lenségi párt ellen kelt ki, a többek közt
azzal gyanúsítva, hogy az erdélyi romá-
nokkal akart szövetekezni.

Van három alternatíva, ugymond a
mi között lehet választani, (Mozgás a szélső
baloldal. Halljuk!) mind a három rossz.
Az egyik az, hogy önök, vagy legalább
önök közül néhányan csakugyan komo-
lyan akartak a román intranszigensekkel
kölesönös támogatásra lépni (Énnek felki-
áltások a szélső balon: Ez nem igaz!
Halljuk! Halljuk!) lehet választani. Vagy
pedig csak felakarták ültetni ezeket a ro-
mán intranszigeneket és nem komolyan
alkudtak. (Felkiáltások a szélső balolda-
lon: Ez sem igaz! Neveket! Halljuk!) Az
önök saját lapjaik emlegették, az ellen-
zéki lapok, a kolozsvári lapok hozták.
Vagy a harmadikat, hogy a mit a párt-
nak egyik csoportvezére tesz, azt a má-
sik csoport vezére desavouálja és nem
akar semmit róla tudni. Ez a legrosszabb.
(Felkiáltások a szélső baloldal: Egyik
sem igaz! Halljuk! Halljuk! Nyug alan-
ság a szélső balon.)

T. képviselőtársam Szilágyi Dezső
(Halljuk!) tegnapi virtuoz beszédét, mert
el kell őt ismernem e téren virtuoznak,
ő a szónoklatban valóságos Paganini, a ki

melyekről nem feledkezett meg a gondos
Niki, azután elmegy sétálni a korzóra este
ott ül a nemzeti színház páholyában s tü-
relmetlenül várja a lovagot, ki őt mamá-
jával együtt — kocsiában — haza kíséri.
Fél tizkor vacsora, punch, thea.

Szobája izléssel van butorozva. Az
ajtóval szemközt imazsamoly, diszes ima-
könyvvel, illatos virágokkal, költők mel-
szobraival. Természetesen ez is mind csak
hiúságból. Szemközt van a pipere asztal,
telo kisebb-nagyobb füvegösekkel és dobo-
zokkal. Ravisante, Eau Lyo de Lohse,
Crème Violette, Pomade du Léjosse, ke-
nőcsök, porok és a jó Isten tudja, még
miféle illó és nem illó olajak. Legkedve-
sebb parfümjé a „Jokey Club” és a „New-
moron-hay”; ezt estélyeken, amaz pedig
a színházban használja.

Ő is „verve”-vel beszél s minden
den mozdulata elárulja a „bon ton”-t Rend-
kívül ideges és a dohányfütetőt ki nem ál-
hatja. Tizenkét óra alatt tizenegyszer fáj
a feje s egy héten legalább ötször vannak
gyomorgöresei. A nyár két hónapját für-
dőn tölti, rendszeren Karlsbadban, vagy
Marienbadban — a magyar fürdők na-
gyon unalmasak! Imponál a mama fölött
s parancsol a papának; különben ez utó-
binak csak kis szerep jut, az is csak any-
nyiból áll: fizess, fizess, és fizess! . . .

Ha azután homlanak a fizességek s
a birtok dobszóra kerül, a „Nagysád”
férjhez menni óhajt és most kezdődik
a mamának tulajdonképeni hivatala.
De erről legközelebb.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Társadalmi bogarak.

II.

„Nagysád!”

Mult alkalommal bemutattam szives
olvasóimnak a „nagyságos urat”, most
szólók a családi bogaraknak másik nemé-
ről: a „nagysád”-ról.

A „nagysád”-nak csak egy óhaja,
egy vágya van, hogy ugy szólítsák, a mint
én szólítom. A „kisasszony” szóra durzás
lesz, a „kegyed”-re pedig még csak szóba
sem áll az emberrel. Ez hiúsághoz tar-
tozik. Szereti a hízogó szavakat, él-hal a
bókókért. Inkább dicsér, csakhogy ő di-
csértessék. Tulságosan szerény, vagy leg-
alább szeret annak feltűnni. Végtelen lel-
kes hon leány; gyűjt előfizeteket, szed
alamizsnát a szegények számára, rendszeren
felülfizet minden jótékonycélú mulatsá-
gon vagy előadáson, de azért német regé-
nyeket olvas és koszoros költője Schiller,
Goethe, Heine . . . Mikor az Athenum
kiadta Petőfi összes munkáinak első 2
frtos kiadását, ő nagysága volt az első,
a ki megvette, most is ott van irásztal-
lán, egész tiszta, olyan mintha új lenne
— mert még nem olvasta át egyszer sem.
De azért ugy tesz, mintha átédzne belőle
udvarlóinak, s ezek nem azért udvarlók,
hogy udvariatlanok lennének őt figyelmezt-
tetni arra, miszerint az illető költeményt
nem a nemzet koszoros költője írta.

Szereti az írót, költőket, de még
jobban a madarakat.

Az előszobában egy pár gerle tur-
békol, hálószobájában kanári énekel, a
„szalon”-ban fülemile csattog. És ezeket
a piciny állatkákat mind ő maga eteti.
Friss vizet pedig rendszeren akkor ad ne-
kik, mikor vendége van, talán azért, hogy
megmutassa, minő gondos tud lenni.

A színházban páholya van s lorgnet-
ten néz. Arca kiderül, ajkai mosolyog-
nak s szemei búvós fényben ragyognak,
ha észreveszi, hogy valaki látésövezi. Az
előadás folyamán kaczer lesz s a „chic”-es
fejbicezentéssel köszöni meg a czukorká-
kat, melyeket udvarlója hozott magával.
Mamájával szemben feszes, kimért mozdul-
atai méltóságosak, taglejtései parancsolók.
Kicsinylőleg nyilatkozik mindenkiről, a
vidéki t. hölgyeket „falusi libácskának”
nevezi s kedélyesen mosolyog, ha lovagja
mélyen meghajtja magát, helyeslé szavait.

Rendszeren több „udvarlója” van s
ezeket csak azért tartja, mert ez hizele-
neki, de megkívánja, hogy minden ese-
kélységért azt mondják: „kezét csóko-
lom!” . . . Eldicsékszik százszor is hölgy-
látogatóinak, hogy a „Pista” hányzor val-
lott már neki szerelmét, a „Béla” meny-
nyire imádja, az „Albin” nem lelkesült
érte, de ez őt mind hidegen hagyja, mert
ő még eddig nem szeretett, s nem is tudna
szeretni senkit. Ha egy mágnásról olvas
vagy hall, szívének hurjai rezgésbe jön-
nek s imádkozik egy hét vagy kilencz-
égu koronás lovagért.

Szereti a zenét s gyakran zongoráz.
Legkedvesebb darabjai a „Ständchen,”
„Son du coeur” és „La priere d'une vi-
erge” és mikor már elvégezte játékát; kis
kezébe hajtja fejét, s órákon át elmereng,
ábrándozik, mert egész élete se más, mint
— ábránd.

Kilencz óraker fölkel, toletje eltart
fél tizenegyig. Ekkor reggelizik: fél esze-
kávét, egy piciny ostyával. (Gyöngö gyom-
rocskaja többet nem bír el.) Aztán előve-
szí a divatlapot, olvas belőle pár sort,
zongorához ül, eljátszik és eldalol egyik
olasz operából egy áriát — rendszeren a
„Troubadour”-ból — majd iölvezi sétaöl-
tönyét és a mama kisérétében kikocsizik
a ligetbe. Felegy óraker haza jönnek, hogy
fogadják a látogatókat. Ha nem jön senki
„ő nagysága” rossz kedvű, de ha eljön a
„Pepi” meg a „Buci”, kimondhatatlan az
öröme, mert hall őt percz alatt — ennyi
a „chic” és látogatás tartama — legke-
vesebb ötven darab különböző fajtájú bó-
kót. Ezek a dandyk, meg írtilik ugy tud-
ják a „szépet tenni!”

Kettőker ebédelnek. Ő „nagysága”
keveset eszik, akkor is csak pár kanál
csibelevest, egy parányi szelet özpecsenyét,
s néhány darabot a jardinetből. A fran-
czia villát és kést „chic-es” tartja kez-
tyűs kezeiben, mert ezt — bocsanat! majd
el is felejtettem — nem veti le egész nap
sem kacsóiról. Még a szoba levegője is
megérthathatna a finom bórnek!

Ebéd után ledől a kerovetre, átmézi
— ha farsang van — a bái meghívókat.

Aggi ajánlatokat nyerne
mindenféle állásu
bölgyek azonnal a „Frig-
Berlinben, Bälowstrasse
b intézet) Atapszabály 20
földése mellett küldetik.

(354.)

Állapotokat,

lamint idegbajokat győ-
egy 20 év óta szerzett
ezesség mellett biztos és
mellett,

ERNST,

Budapest, sas-utca 24.

utatisítás levélben bér-
(348.)

a válaszfelirat egy állburján mindenféle variációt a pártpolitikának, magas és alacsony politikának végig tudja játszani, (Derűtlenség) — mondom, ezen remekművet nagy bámulattal és elismeréssel olvastam és meggyőződtem felőle, hogy a beszédnek a célja az volt, hogy a kik eddigéig csak félig-meddig értették a mérsékelt ellenzéknek rendszerét és terveit, azok azt ezután épen sehogy se érték. (Élénk tetszés a jobb- és szélső baloldalon. Nyugtalan-ság és derűtlenség a mérsékelt ellenzék pad-jain.)

T. képviselőtársam azt mondja; hogy mert a mostani kormány megismerteti a maga rendszerét, tehát nincs rendszere. Szilágyi Dezső (közbe szól): Nem ismertette meg!

Jókai Mór előadó: Egész beszédjének a resuméja ez. De mert az ő pártja nem ismerteti meg a rendszerét, tehát van. (Élénk derűtlenség. Halljuk! Halljuk!)

T. képviselőhöz! Én spektikus vagyok s nem hiszek el mindent egy szóra. Én azt, hogy önöknek egy egységes rendszerük van, nem hiszem el addig, míg azt nem hallom, hogy bár Sennyey elfogadja az önálló vámtérületet, melyet Urvary képviselő ur ajánl és míg azt nem hallom, hogy Somssich Pál a közigazgatás államosítása mellett tetszál. (Derűtlenség.) Ad-dig elhiszem, hogy önöknek rendszerük igen sok, de nincs egy. (Tetszés a jobb oldalon.) Itt pedig a sok annyit jelent mint semmi; az egy jelenti azt, hogy minden. S én részemről az ismeretlen sok-ból választani nem akarok, s maradok az egy ismertnél. Helyeslés a jobb oldalon.)

Ajánlom a bizottság válaszfelirati javaslatát. (Élénk helyeslés a jobb oldalon.)

Hel'fy Ignác z mindenekelőtt azon támadásokra felel, melyek minden alapot nélkülöznek. A mi Jókai azon vádját illeti, hogy a vízvesztések alkalmával keveset törődtek a fenyegetett vidékek érdekében, visszautasítja, mert ők teljesítették kötelességeiket, s most is sürgetik a már alkotott törvények végrehajtását ama vidékek érdekében. A másik vád, hogy ők Erdélyben a román intransigens párttal alkura léptek volna, szintén nem igaz, s minthogy egyszerű állítással szemben egyszerű tagadás még nem bizonyít, tényre is hivatkozik. Egyetlen erdélyi kerületben, a szilágy-csahibén lépett fel egy román intransigens jelölt; a kormánypart jónak látta ellene senkit fel nem léptetni; ők felleptettek s meg is buktatták. Ez az hiszi eléggé bizonyítja a gyanúsítás alap-talan voltát.

Attér ezután az általa benyújtott felirati javaslat ellen felhozottak czafolá-sára. A miniszterelnöknek felelve azt mondja, hogy államháztartás rendje és egyensulya közti subtilis distinktót el nem fogadhatja. A hol egyensuly nincs, ott rend sincs. Kíméletlenségnek tartja a miniszter-elnök részéről, hogy elődjéről Kerkapoly-ról olyképp nyilatkozott, mint ezt két leg-utóbbi beszédében tette. A hadsereg kér-dését illetőleg, úgy mint Polonyi, különö-snek találja azt, hogy a miniszterelnök a hadügyminiszter nevében üzenetet hoz, ahelyett, hogy azt mondaná: én minisz-terelnök megmondottam a hadügyminisz-ternek, hogy mit tegyen. A hadsereg ide-geen lesz mindaddig, míg az alkotmánynak míg a magyar törvényeknek alávetve nem lesz. A választási visszaélésekről szólva, helytelennek, megengedhetlennek tartja azt, hogy alispánok, szolgabírák, s hiva-talokok lépnek fel képviselőjelöltekül. Ez a választási szabadság meghamisítása.

Ezután polemizál Berzeviczyvel s a választások ügyére reflektál. Gyanúsítá-snak tartja a miniszterelnök azon kijelen-tését, mintha a szélsőbal mámorral tölténé el a választók lelkét. Ez nem áll. Az a vesztegetés a demoralizáló, a mit a kor-mánypárt ígéréteivel tesz. (Hol? Hol? kérdések a jobb oldalon.) Hát Debreczen-ben, Zalaegerszegen és Szarvason! Hiszen Szarvason maga Jókai mondotta, hogy inkább válaszákat meg Móricz Pált ár-vez nélkül, mint Herman Ottót dupla árvizzel! (Nagy derűtlenség.)

De bevégzi beszédét. Csak azt jegy-zi meg, hogy örömmel tapasztalta a vi-ták folyamán, hogy a nemzetiségi kérdés bár érintett, de kitűnt hogy e ház kebe-léből ez kizárva van. Végül megjegyzi, hogy ha a felség akár a többség, akár a mérsékelt ellenzék feliratát fogja olvasni (ha ugyan olvassa), azt fogja mondani: Ez csak ismétlése annak, a mit én a trónbeszédben mondtam. Valami újat vártam önöktől, a mire engem önöknek figyelmeztetniük kell. Szólló a felség ez óhaját csak a szélsőbal felirata által látja teljesíthetőnek, s azért annak elfoga-dását kéri ismét. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Ezután Apponyi Albert gr., az egye-sület ellenzék feliratának előadója szó-lalt föl és tartotta meg zárbeszédét.

Tisza Kálmán miniszterelnök beszélt ezután, s leginkább arra szorítottok be-szédében, a mik szavainak félremagyará-zásából felhozottak.

A beszéd után 20 képviselő ké-résére névszerűt szavazás volt. A szavazás először a bizottsági feliratra történt, és pedig az I. betűvel kezdődött. Az eredmény a következő:

431 igazolt képviselő közül igennel szavazott 204, nemmel 114, távol volt 112 képviselő. E szerint a bizottság felirati javaslata 90 többséggel elfogadott.

Nagy zenebona a konzulátusi épí-let előtt.

— A „Debrezen” saját levelezőjéről. —
Konstantinápoly, okt. 12.

(H. K. I.) Az általános hadkötele-zettség — Cattaro kerületében is beho-zandó — kísérlete, lázongásba hozta a kerület lakosságát, ma épen úgy, mint az 1879-iki évben és oly mozgalmat hozott napfényre, a mely a külföld előtt is, mé-lyenségtől nyilvánul Ausztria-Ma-gyarország tekintélye ellen. Ennek követ-keztében volt alkalmunk hétfőn október 10 én itt Konstantinápolyban, egy „kis orrlevágósi komédiát” regisztrálni s a mely fölkelésnek éle az itteni k. k. öst. ung. consulátusság ellen volt irányoz-va, a mely most is ama számtalanszor ismételt bizonyosságot tette, hogy az eddigi dédelgető elkényeztető teoriával mitem lehetett elérni; hogy ezen háborgó nép-jellemek csak is egy, a törvény határai-ban mozgó vas szigor által letarthatók, állampolgári kötelezettségükhez kényszerítendők és csakis ily módon vezethetők a kulturához és csupán ez uton tehetet-tek emberekké. A fennemlített fölkelés lefolyása új visszfénybe helyezi az itteni consulátus „szellemi nagyságát” és „erély-telenségét”, a melyeknek egyedül köszön-hető, hogy ezen esemény nagyobb dimen-siókat vett fel, a mely még komolyabb következményeket vonhatott volna maga után.

A múlt hét folyamában táviratilag értesítette, az itteni consulátust, a catta-ro kerületi kapitányság, hogy az ottani kerületből mintegy 20 ifjú ember Monte-negróba menekült, hogy — magukat — a védkötelezettség alól elvonják, a hon-nan szerencsésen Corfuba szállították és a hol egy október 4-én Konstantinápolyba menő Lloyd-gőzösné szállították. Ezen ér-tésítés mellé azon kérelem volt csatolva, hogy a szökevények Konstantinápolyban megérkezéstükkel fogassanak el, s hala-déktalanul szállíttassanak vissza hazá-jukba.

Kinek az indiscretiója folytán szí-várgott ezen tudósítás a közönség közzé, az nem tudott ki, de tény az, hogy „már” esütörtökön, — tehát két nappal a gőzhajó megérkezése előtt, — nyilvános beszéd tárgyat képezte, — de szerencsére még csak szűk körben, úgy hogy az itt lakó dalmát lakosság nem bírt róla tu-domással. — Pénteken reggel 20 embert requiráltak, az itteni cs. kir. „Taurus” nevű helyi gőzös legénységéből, kik An-daházi tengerészeti (hajó) kadapród ve-zése alatt, a consulátusi személyzetet a rakpartra kísérik és ezáltal az elfogatást lehetővé tehesék; a legénység egész na-pon teljes fegyverzetben várta a hajó megérkezését az itteni Lloyd-agentiában, (hajóindóházban) a mi természetesen fel-költötte a nyilvánosság figyelmét. Az ösz-szes consulátusok őrségei szintén fegyver-ben állottak, s úgy nézett ki, mintha el-lentállásra kell készülvén lenniök. Midőn a gőzhajó — 24 órai késéssel, — szomban reggel jelleve lett, a „Lloyd” rendőr-kém-katonákat vett fel fedélzetére és las-san elébe ment az érkező hajónak, a mely nyugodt lassúsággal folytatta útját, horgo-nyozó helyére, a mely épen e czélra épített, egy izolált „Bojé”-ban. A mikor a hajó a „Bojé”-ba befutott és megerősít-tetett, lebecsülták a hajólépcsőt, a mely-lyen a consulátusi személyzet és matrózok lementek, hogy legottan megojtsák a viz-szállatot a hajón levő — és népviseletük által könnyen felismerhető — dalmátok-kal, hogy azok közül a keresetteket ki-leljék. A hivatalos vizsgálat tartama fo-lyamatában, egész váratlanul érkeztek meg az itt domiciláló (lakó) hivatalos monte-negrói ügyképviselő, hogy hivatalos monte-negrói intervencióján állítólagos földieir-t. A megérkezettek közül 16-an, tényleg bemutatják montenegrói utleveleiket és csak 4-en nem voltak utlevéllel ellátva, (kik maguk is bevallották, hogy a soro-

zás elől menekültek. A mennyiben nem akartak — szemben ily tényekkel, — a montenegrói ügyképviselővel vizsályko-dásba bocsátkozni, nem maradt egyéb hátra, mint az utlevelek valodiságának elismerése, — a szökevények szabadon bocsátása és megelégedése — a 4 önként jelentkezőnek elfogatásával.

Megtörtént tehát az, hogy sikerült 16 oszt. magyar alattvalónak — az itteni montenegrói hatóság közreműködésével — saját hazai hatóságának fűgét mutatni — és egy oszt. Lloyd-gőzösné, — tehát oszt. magy. területen engedték meg a monte-negró-hercegi ügyképviselőnek, hogy ez consulatunkkal szembe szállva, ott hivata-los színezetben fellépessen.

A szerencsés letartóztatással — ugy látszott, — hogy az ügy be lett fejezve, — de a 16 szabaddalra bocsájtott — job-ban használta fel idejét, mint sem mi gon-doltuk volna; — mint futó tűz terjedt el, a dalmát lakosság között, a négy „földi” letartóztatása, és ez oly zajt idézett elő, hogy lázongani kezdetek, de a miről az oszt. magy. consulatúságnál semmi tuda-mással sem bírtak, mert ellenesetben elő-készületeket is tehettek volna.

Midőn hétfőn reggel, a hivatalos órák megkezdődtek és consulatúság kapuja megnyitott, összesereglett az épület előtt mintegy 2—300 dalmát, a kik előbb egy 12 férőből álló küldöttséget menesz et tek Österreicher consulhoz. — E deputa-tió egy megírt s kész „szabadon-bocsájt-ási-parancsot” lépett a consul elé, és felhívták kategorice ez okmány azonnali aláírására, és 4 földiök szabadon bocsájt-ása értelemben rendelkezésére.

Miután a consul nem akart engedni e pressionnak, azon fáradozott, hogy bé-kítőleg hasson a felhevült kedélyekre, de ez nem sikerült neki, s a minek követ-keztében az lett, hogy egy adott jelre a consulatúság előtt zendülés tört ki, a mi-nek megint annyiban volt eredménye és hatása, hogy Österreicher consul kijelen-tette, hogy kész ő felsége a császárhoz ez ügyben táviratozni, csak hogy kimentse magát, félelmes és megszorított helyzetéből. — Eleinte kijelentették a dalmátok, hogy a válasza itt akarnak várni, — de midőn érthetővé tették előttük, hogy ez talán egy egész napot is vehet igénybe és főképen midőn arról is vettek hírt, hogy gróf Szechenyi „Sappeur” osztálya is értesítve lett és a consulatúság védel-mére, ide már utban is van, — csak ek-kor látták jónak Kralovich Markó hősad-fiat a távollat felkeresni, magyarul mondvá „megurani”, — míg eddig, a hirtelen-ben ide teremtett dalmát pap is hiába szólott hozzájuk.

Ezen jelenet alatt a követségi dra-gumenátusban (tolmács hivatalban) félelmes panique törtt tanyát. — Kutschera dra-goman eltorlaszoltatta az összes ajtókat és maga a kertbe menekült, és elküldte Ahs-lan segéd-dragomant a rendőr hivatalba segélyért. Sürgönyöztetett a nagykövetnek Rujkuderébe, mire ez személyesen tett lá-togatást a nagyvezérnél, és elpanaszolta a történeteket, a honnan ez a sultán tuda-mására is jött, a ki azonnal csapatokat adott rendelkezésre, és egy adjutánsát küldte a consulatúságnak, a ki kijelentette, hogy a csend és rend az épület előtt még szükség esetében sem fog megzavar-tatni és azon kérelmet fűzözzé: hogy a cs. kir. oszt. magyar matrózok ne ve-gyüljenek a dologba, — a kiket ezen köz-ben ide rendelték, a zajongók lecsillapít-ására, — és hogy legalább az utcán ne csináljanak kellemetlenségeket. Ezen ad-jutáns, Gróf Szechenyi és Andaházi főhad-nagy urak megérkezése fejeletné tette a még pillanatokkal előbb oly bősűt tö-megét és meggyorsítá menekülésüket, hogy még a környéken sem láthatók azóta. — Ezen idő óta a consulátus folytán őrizet alatt van, és éjjente részben török csapa-tokkal van megszállva és csak a hősök hiányzanak, kik mindannyian a körháb-ban fektűsnek tépt pófakkal.

A zenebona alatt a négy fogoly egy Lloyd-gőzös fedélzetére szállítottak, és a mennyiben ez már egy óra elmúltával tengerre is ment, meg voltak mentve az aggálytól, hogy a behajózásnál talán új skandalumot, vagy még, — a mi még csufondaróssabb lett volna, — erőszakos kiszabadításukat kellett volna megérnünk. Szem és fültanuk igazolják, hogy a consulatúsági épület előtt összesereglett em-bertömeg a leggyalázóbb és legmegvetőbb kifejezésekkel illette s szólt a vezető sze-mélyzetről (consulatúsági) és hogy oly fe-nyegetésekkel is igyekeztek, mint főbe-ütés, lerombolás, utsemmisítés sat.; egy szóval, ezzel arról tett tanuságot, hogy a consulatúság tekintélye előttük még el-méletileg sem létezik.

Ha még ezen eseményeket komolyan vesszük megf. yelés alá, — úgy kitalál-unk, hogy consulatúsunk, — menthetlen-könnyelműséggel, — folyamatba hozott el-fogatás és letartóztatás ügyetlen műveletei által, még a hajó megérkezése előtt, köny-nyen idézhetett volna elő confictust; — másodsor, hogy engedték a montenegrói üzleti ügyöknöknek, hogy az a mi tenger-üzletet minket dűpirozson, a helyett, hogy már a fedélzeti lépcsőről is visszautasít-ták volna; — és harmadsor, hogy con-sulunk fellépése nem volt eléggé erejű, a mi egy maga is képes lett volna, a mi-jongó tömeget és felhevült kedélyeket csendre parancsolni. —

A bécsi kormányának, nyujtják az egyes dolgok az ujmutatást, hogy con-neppel, a szánalom és jószág csak karunk-va, mert ez, lágyágunk és pubaságunk kifolyásából valónak deacéraltatik. — Azon-ban legyenek meggyőződve, hogy ők megintont szigorral és erős akarattal kell intézkedni, hogy ily vad, — majdnem cultiválatlan, — a legfeneketlenebb ba-bonában élő törzseket az engedelmességre kényszeríthessék.

Nem kevésbé vegyék ad notam a világos bizonyosságot, a mely arra mutat, hogy Montenegro politikája ellentűk sziv-ből ellenséges hangulattal és hogy a — Muszkaország kegyelméből való, — feja-delem Cetignében, Bécs felé intézett bó-kolások és hajlongások között, még is csak azt teszi, a mit neki, az Ignatieffek, Ak-takoffok és mások — moszkovita egyesü-lete — obligált pénz-csörgések között meguagnak. —

Fővárosi hírek.

— Meghalt örömeben. Teg-napelőtt délben egy szegény öreg özvegy-asszony, Zehner Hermina ment egyik lot-tócollecturába, s a felől tudakozódott, hogy vajon a linezi huzason nem jöttek-e ki az ő számai, 15, 17 32? De kijötték mind, felelt a lottós, amire az öreg asz-sony könyvtelt szemekkel sikoltott föl: „Jézus Mária! Most már hát vége nyo-mornak, a szegénységnek, mert megűttem a ternőt!” Aztán kérdősködött arról, hogy mennyi pénzt nyert, hogyan kap-hajja meg, s amellet látszott rajta, meny-nyire sugároz az örömtől, s szinte resz-ketett a jólét reményének boldogságától. Egyszerre aztán fölsikoltott — s halva rogyott össze: a nagy örömet nem volt képes viselni.

UJDONSÁGOK.

* Az ellenőrzési szemle a közös hadseregbeli katonáknál mai napon vette kezdetét. A pótsemlé nov. 4 én lesz.

* Tíz éves találkozás. Bölcsészeti és hittanszaki pályájokat a debreczeni anyaiskolában 1871-ben végzett tanulók, f. é. okt. 30-án este, zártkörű összejöve-telt rendeznek Király Lajos vendéglős há-zánál. Másnap közös reggelizés után együtt mennek a nagy templomba, a zsinat-meg-nyitási ünneplésre. Társaságban után kiko-csisznak 1871. óta elhunyt pályatársai-nak: Almási Sándor és Bod János segéd-lelkészeknek, továbbá Pápai Pál tanárnak sirjához s azokat megkoszorúzzák. A gyász-szalagon mindenik sirnál, következő felir-at lesz:

„Emléklül elhunyt barátjoknak gyászoló pályatársai. 1881. okt. 31.”

Helybeli rendezők: Nagy Pál tanár és Szabó Antal ügyvéd.

* Közélg a tél. Tegnap Trencsén tájékán erősen havazott. Az alpok között tegnapelőtt nagy havazás volt, viharos bi-deg nyugati és északi szelekkel Klagen-furbrant Ischiben, Bregenzben, Zürichben és Luzernben erősen havazott, a Szent-Goththardon pedig pláne —9 Celsius fok volt a hideg. Trieszben és az Adria más északi vidékein erős hóra fu.

* Nem árt, nem is használ. Az időjós miniszter elrendelte, hogy a köz-ponti időjóslo „intézet” jósolatai ezután a vasuti állomásoknál is kifüggesztessenek. Felszemes munka az. Ki az ördög tudja azon a bolond gombákon eligazodni? A tegnapi jóslat például így szól: „általában változó felhőzet mellett északnyugaton helyi csapadékokra derülés, éjjeli derrel; délkeleten helyi esőkkel, napos idő vár-ható.” Így akárki megjósolhatja az időt akar tiz esztendőre.

* A rendőrség figyelmébe. Az új Bikában megnyitott a sörcsarnok, esinos helyiség, járnak is oda sokan, hanem az ablaktól őrizkedik mindenki, mert mit

azon ken-
yaló nyit-
ét- és ivó-
nyit piss-
bűze már-
jeszt. A k-
pontjából
rendőrség
jó izlésné-
zönség ha-
az, ha né-
nek, lega-
az ott jár-
valamikor
* A
főn megfo-
érdeklődő
* F
retlen tar-
hivatik, he-
helybeli p-
* A
kítésztitát
kezésére
a t. közö-
dés a nag-
kedve tö-
fürdő szob-
* A
van az er-
hol tegnap
telenek vo-
tani, mert
Ma kiderül
lett az idő-
tozó idő —
hegyi szűr-
teszi.
* Uj-
rosi lap uj-
beszél, me-
hivatalt egy-
neve felett.
dot, a papo-
orvosok H-
Mercur pho-
pus jurist,
költők lant-
rut alkalm-
kérdhetné v-
biven foglal-
tatnak majd
* De-
dott beszéd-
„P. N.” —
nap jelenne
Könyvi Man-
munkával.
tűntetve a
beszédnek
része most
bar. —
* Göz-
nos elv: „ru-
Mégis mily-
ha a hálátla-
volna pótoln-
ártatlan cost-
egy gözfürdő
discursusba
gás között r-
lett a dolog
hagyták oda
öltözökös b-
dok levén —
beszédet, esa-
gondoltak a
miai tanár v-
pedig Y. jo-
ki az előadó
merkedett m-
* Men-
Egy bolgár
város mellett
magyar emb-
120,000 for-
érette, vagy
Niko kapitá-
s pénz, se-
hogy fölkon-
* Hay-
cziát kért a
fejezze ki az
melyet nagy-
tanusított. Ő
no fáradjon
3 óraker had-
ment a minis-
egyszer kifeje-
— Ez alkalo-
két gyermek-
özvegyhez H-
minisztr-elnök
Az utóbbi ig-
szatérve épen
hírt nemese-
tűni haláláról
hogy én nem-
elnök, hanem
lyen tisztelt
adjak mely f-
vesztéség fele-

